

**Finansijski izvještaji za
godinu koja se završava
na dan 31. decembra 2020.
godinu i Izvještaj
nezavisnog revizora**

Jelšingrad Livar Livnica čelika a.d.
Banja Luka

SADRŽAJ

Izveštaj nezavisnog revizora.....	1
Bilans uspjeha za period 01.01.2020. - 31.12.2020. godine.....	5
Bilans stanja na dan 31.12.2020. godine.....	6
Bilans tokova gotovine za period 01.01.2020.- 31.12.2020. godine	7
Izveštaj o promjenama na kapitalu za period.....	8
01.01.2020. - 31.12.2020. godine.....	8
1. Osnovni podaci o društvu	9
2. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja.....	10
3. Pregled značajnih računovodstvenih politika	13
4. Značajne računovodstvene procjene	20
5. Prihodi od prodaje učinaka	21
6. Povećanje vrijednosti zaliha učinaka	21
7. Troškovi materijala.....	21
8. Troškovi zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda	22
9. Troškovi proizvodnih usluga	22
10. Troškovi amortizacije i rezervisanja.....	23
11. Nematerijalni troškovi (bez poreza i doprinosa).....	23
12. Finansijski rashodi.....	23
13. Ostali prihodi	24
14. Zarada po akciji	24
15. Tekući i odloženi porez na dobit	24
16. Nematerijalna sredstva.....	25
17. Nekretnine, postrojenja i oprema.....	26
18. Zalihe i dati avansi.....	28
19. Kratkoročna potraživanja.....	29
20. Gotovina i gotovinski ekvivalenti.....	29
21. Aktivna vremenska razgraničenja.....	30
22. Osnovni kapital.....	30
23. Rezervisanja, odložene poreske obaveze i razgraničeni prihodi.....	31
24. Dugoročne finansijske obaveze.....	31
25. Kratkoročne finansijske obaveze.....	32
26. Obaveze iz poslovanja	33
27. Obaveze za zarade i naknade zarada	34
28. Ostale kratkoročne obaveze	34
29. Obaveze za ostale poreze, doprinose i druge dažbine.....	35
30. Pasivna vremenska razgraničenja.....	35
31. Vanbilasna evidencija.....	35
32. Transakcije sa povezanim licima	36
33. Upravljanje finansijskim rizicima	36
34. Uticaj covida na poslovanje	39
35. Poreski propisi.....	39
36. Događaji nakon datuma izvještavanja	40
37. Potencijalne obaveze	40

Izveštaj nezavisnog revizora

Grant Thornton d.o.o. Banja Luka

Vase Pelagića 2/IV
78 000 Banja Luka
Republika Srpska
Bosna i Hercegovina

T +387 51 211 509; +387 51 211 294
F +387 51 211 501
E office@ba.gt.com
www.grantthornton.ba

Skupštini akcionara i Upravnom odboru Jelšingrad Livar Livnica čelika a.d. Banja Luka

Negativno mišljenje

Obavili smo reviziju priloženih finansijskih izvještaja Jelšingrad Livar Livnica čelika a.d. Banja Luka (u daljem tekstu "Društvo"), koji obuhvataju i bilans stanja na dan 31. decembra 2020. godine i bilans uspjeha, izvještaj o ostalim dobitima i gubicima perioda, izvještaj o promjenama na kapitalu i bilans tokova gotovine za godinu koja se završava na taj dan, kao i napomene uz finansijske izvještaje koje sadrže pregled značajnih računovodstvenih politika.

Po našem mišljenju, zbog važnosti pitanja (1-5) opisanih u našem izvještaju u odjeljku Osnova za negativno mišljenje, priloženi pojedinačni finansijski izvještaji ne prikazuju istinito i fer finansijsku poziciju Društva na dan 31. decembra 2020. godine i rezultate njegovog poslovanja i tokove gotovine za godinu koja je završila na taj dan u skladu s Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske.

Osnova za negativno mišljenje

1. Kao što je objelodanjeno u napomeni 12. uz priložene finansijske izvještaje finansijski rashodi su iskazani u iznosu 198.390 KM. Navedeni rashodi ne uključuju rashode po osnovu kamata obračunatih od strane Livar d.d. Ivančna Gorica. Naime, u toku usaglašavanja stanja sa povjeriocima, Društvo je osporilo iskazane kamate od strane Livar d.d. Ivančna Gorica u iznosu od 510.159 KM. U skladu sa navedenim finansijske obaveze su potcjenjene za navedeni iznos, a rezultat tekućeg perioda precjenjen za navedeni iznos.
2. Kao što je objelodanjeno u napomeni 17. uz priložene finansijske izvještaje, nekretnine, postrojenja i oprema na dan 31. decembra 2020. godine iskazane su u iznosu 33.473.219 KM. Društvo na dan 31. decembra 2020. godine nije sprovelo test obezvređenja u skladu sa članom 50. usvojenih računovodstvenih politika i u skladu sa zahtjevima MRS 36 Umanjenje vrijednosti imovine. Na osnovu raspoložive dokumentacije nismo mogli da potvrdimo da iskazana knjigovodstvena vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme odražava fer nadoknadivi iznos iste, kao i potencijalni efekte primjene zahtjeva navedenog standarda na finansijske izvještaje na dan i godinu koja se završava 31. decembra 2020. godine.
3. Kao što je objelodanjeno u napomeni 19. uz priložene finansijske izvještaje, kratkoročna potraživanja na dan 31. decembra 2020. godine, iskazana su u bruto iznosu od 1.811.783 KM, dok je akumulirana ispravka vrijednosti navedenih potraživanja iskazana u iznosu od 599.205 KM. Na osnovu sprovedenih revizorskih procedura i podataka koji su nam bili na raspolaganju nismo mogli da potvrdimo da je iskazana ispravka potraživanja izvršena u skladu sa zahtjevima Međunarodnog standarda finansijskog izvještavanja 9 „Finansijski instrumenti“, odnosno da iskazana ispravka

vrijednosti potraživanja predstavlja realno iskazane očekivane kreditne gubitke na dan 31. decembra 2020. godine, kao i potencijalne efekte primjene navedenog standarda na finansijske izvještaje na dan i za godinu koja se završava 31. decembra 2020. godine.

4. Kao što je objelodanjeno u Napomenama 24, 25, 27 i 29 uz priložene finansijske izvještaje, dugoročne i kratkoročne finansijske obaveze, obaveze za zarade i naknade zarada i ostale obaveze za poreze, doprinose i druge dadžbine iskazne su u ukupnom iznosu od 12.596.449 KM. Navedene ukupne obaveze uključuju i obaveze prema Poreskoj upravi Republike Srpske u iznosu od 3.382.090 KM koje na osnovu sprovedenih procedura nezavisne verifikacije, uključujući i ostale revizorske procedure nismo mogli da potvrdimo i da se uvjerimo u iskazano stanje obaveza prema Poreskoj upravi Republike Srpske na dan 31. decembra 2020. godine.

5. Kao što je objelodanjeno u napomeni 2 uz priložene finansijske izvještaje tekuće obaveze Društva na dan 31. decembra 2020. godine prevazilaze njegovu tekuću imovinu za iznos od 10.399.255 KM. Dalje, Društvo na dan 31. decembra 2020. godine, je iskazalo ukupan akumulirani gubitak do visine kapitala u iznosu 32.832.034 KM. Navedene činjenice ukazuju na postojanje potencijalnih problema vezanih za nemogućnost servisiranja tekućih obaveza Društva u toku redovnih operativnih aktivnosti.

Kao što je i navedeno u napomeni 2, Upravni odbor Društva je dana 30. decembra 2020. godine, odlukom dao saglasnost za postupak restrukturiranja Društva, a na prijedlog većinskog akcionar Livar d.d. Ivančna Gorica. Do dana izdavanja mišljenja dostavljen nam je plan finansijskog i operativnog restrukturiranja Društva, ali isti nije bio usvojen od strane većinskog akcionara Livar d.d. Ivančna Gorica. Društvo na dan 31. decembra 2020. godine nema iskazana rezervisana sredstva po osnovu finansijskog i operativnog restrukturiranja, a na osnovu raspoložive dokumentacije nismo mogli napraviti sopstvenu procjenu neophodnih rezervisanja i potencijalni uticaj rezervisanja na finansijske izvještaje za godinu koja se završava 31. decembra 2020. godine.

Obavili smo reviziju u skladu sa Međunarodnim revizijskim standardima. Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljno opisane u našem izvještaju u odjeljku Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja. Nezavisni smo u odnosu na Društvo u skladu sa Kodeksom etike za profesionalne računovođe Odbora za međunarodne standarde etike za računovođe (IESBA), i ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti u skladu s IESBA Kodeksom. Uvjereni smo da su revizorski dokazi koje smo prikupili dostatni i primjereni kao osnova za izražavanje negativnog mišljenja.

Ostala pitanja

Finansijski izvještaji Društva na dan 31. decembar 2019. godine revidirani su od strane drugog revizora, u čijem je Izvještaju od 7. maja 2020. godine izraženo pozitivno mišljenje, sa skretanjem pažnje i materijalno značajnom neizvjesnosti koja se odnosi na stalnost poslovanja.

Ključna pitanja revizije

Ključna pitanja revizije su ona pitanja koja su, po našem profesionalnom prosuđivanju, bila od najvećeg značaja u našoj reviziji finansijskih izvještaja tekućeg perioda. Ova pitanja su obrađena u kontekstu revizije finansijskih izvještaja u cjelini, kao i u formiranju našeg mišljenja o njima i mi ne izražavamo posebno mišljenje o ovim pitanjima.

Odgovornost uprave za finansijske izvještaje

Uprava Društva je odgovorna za sastavljanje i fer prikazivanje finansijskih izvještaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja prevedenim i objavljenim u Republici Srpskoj kao i za takve interne kontrole za koje Rukovodstvo Društva utvrdi da su neophodne i koje omogućavaju sastavljanje finansijskih izvještaja koji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja, nastale uslijed pronevjere ili greške.

U sastavljanju finansijskih izvještaja, Uprava Društva je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Društva da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju i objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja.

Lica ovlaštena za upravljanje odgovorna su za nadzor nad procesom finansijskog izvještavanja Društva.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li finansijski izvještaji, kao cjelina, bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili pogreške i izdati revizorov izvještaj koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je viši nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija u skladu sa Međunarodnim standardima revizije uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prevare ili pogreške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili u zbiru, utiču na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovu tih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s MRevS-ima, stvaramo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi takođe:

- prepoznavamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikaza finansijskih izvještaja, zbog prevare ili pogreške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikaza nastalog uslijed prevare je veći od rizika nastalog uslijed pogreške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola;
- stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Društva;
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika, razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorila Uprava;
- zaključujemo o primjerenosti korištenja računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja i, temeljno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Društva da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pažnju u našem revizorskom izvještaju na povezane objave u finansijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modifikujemo naše mišljenje. Naši zaključci se temelje na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg revizorskog izvještaja. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu uzrokovati da Društvo prekine s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenom poslovanju;

- ocjenjujemo ukupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji, osnovne transakcije i događaje na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo sa onima koji su zaduženi za upravljanje u vezi s, između ostalih pitanja, planiranim obimom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i sve značajne nedostatke u internim kontrolama koji su otkriveni tokom naše revizije.

Takođe, dostavljamo Rukovodstvu Društva izjavu da smo usklađeni sa relevantnim etičkim zahtjevima u pogledu nezavisnosti i da ćemo ih obavijestiti o svim odnosima i ostalim pitanjima za koje se može razumno da se pretpostavi da utiču na našu nezavisnost, i gdje je to moguće, o povezanim mjerama zaštite.

Od pitanja koja su saopštena Rukovodstvu Društva, mi određujemo koja pitanja su bila od najveće važnosti u reviziji finansijskih izvještaja za tekući period i stoga su ključna revizijska pitanja.


Mi opisujemo ova pitanja u izvještaju revizora, osim ako zakon ili regulativa isključuje javno objelodanjivanje o tom pitanju ili kada, u izuzetno rijetkim okolnostima, utvrdimo da pitanje ne treba da bude uključeno u izvještaj revizora, zato što je razumno očekivati da negativne posljedice budu veće nego koristi od takve obavijesti.

Partner na revizorskom angažmanu čiji je rezultat ovaj izvještaj nezavisnog revizora je Nevena Milinković, Ovlašćeni revizor.

Grant Thornton d.o.o. Banja Luka
Banja Luka, 24. maj 2021. godine



Aleksandar Džombić, PhD
Managing Partner – Direktor
Grant Thornton d.o.o. Banja Luka



Nevena Milinković
Ovlašćeni revizor
Grant Thornton d.o.o. Banja Luka

Bilans uspjeha za period 01.01.2020. - 31.12.2020. godine

Bilansne pozicije	Napomene	2020. u KM	2019. u KM
Poslovni prihodi			
Prihodi od prodaje učinaka	5	7.793.559	7.987.636
Prihodi od aktiviranja ili potrošnje robe i učinaka		3.154	1.480
Povećanje vrijednosti zaliha učinaka	6	880.632	170.240
Ostali poslovni prihodi		64.012	134.685
		8.741.357	8.294.041
Poslovni rashodi			
Troškovi materijala	7	4.281.597	4.464.230
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	8	2.754.911	2.624.394
Troškovi proizvodnih usluga	9	344.065	326.900
Troškovi amortizacije i rezervisanja	10	911.286	990.797
Nematerijalni troškovi (bez poreza i doprinosa)	11	322.422	323.227
Troškovi poreza		136.857	158.390
Troškovi doprinosa		2.761	2.553
		8.753.899	8.890.491
Poslovni dobitak/gubitak		(12.542)	(596.450)
Finansijski prihodi		704	-
Finansijski rashodi	12	(198.390)	(213.425)
Ostali prihodi	13	295.858	542.247
Ostali rashodi		(52.900)	(117.773)
Rashodi od usklađivanja vrijednosti imovine		-	(3.152)
Rashodi po osnovu promjene računovodstvenih politika i ispravke greške iz prethodnih perioda		(16)	(2.195)
Dobitak/(gubitak) prije oporezivanja		32.714	(390.748)
Tekući i odloženi porez na dobit	14	-	-
Neto dobitak		32.714	(390.748)
Zarada/(gubitak) po akciji	15	0,00093	(0,01108)

Napomene u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Direktor:
Miodrag Brdar

Računovođa:
Gordana Selak

Bilans stanja na dan 31.12.2020. godine

Bilansne pozicije	Napomene	31.12.2020. u KM	31.12.2019. u KM
Stalna imovina			
Nematerijalna sredstva	16	113.154	124.719
Nekretnine, postrojenja oprema i investicione nekretnine	17	33.473.219	34.320.047
		33.586.373	34.444.766
Tekuća imovina			
Zalihe i dati avansi	18	4.098.325	3.142.349
Kratkoročna potraživanja	19	1.212.578	1.341.708
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	20	61.736	5.434
Porez na dodatu vrednost		62.287	94.651
Aktivna vremenska razgraničenja	21	141.555	117.534
		5.576.481	4.701.676
POSLOVNA AKTIVA		39.162.854	39.146.442
Vanbilasna aktiva	31	1.070.060	1.053.204
UKUPNA AKTIVA		40.232.914	40.199.646
Kapital			
Osnovni kapital	22	35.262.434	35.262.434
Ostali osnovni kapital	22	11.630.390	11.630.390
Rezerve		4.333	4.333
Revalorizacione rezerve	22	6.350.435	6.350.435
Neraspoređeni dobitak/(gubitak) tekuće godine		32.714	(390.748)-
Neraspoređeni gubitak ranijih godina		(32.864.748)	(32.411.784)
		20.415.558	20.445.060
Rezervisanja, odložene poreske obaveze i razgraničeni prihodi	23	354.308	365.451
Dugoročne obaveze			
Ostale dugoročne obaveze	24	1.818.047	2.037.778
Kratkoročne obaveze			
Kratkoročne finansijske obaveze	25	7.205.279	7.530.951
Obaveze iz poslovanja	26	2.722.604	2.643.076
Obaveze za zarade i naknade zarada	27	3.121.942	2.778.510
Druge obaveze	28	886.567	833.906
Obaveze za ostale poreze, doprinose i druge dažbine	29	451.181	347.692
Obaveze za porez na dobitak		6.999	4.205
Pasivna vremenska razgraničenja	30	2.180.369	2.159.813
		16.574.941	16.298.153
POSLOVNA PASIVA		39.162.854	39.146.442
Vanbilasna pasiva	31	1.070.060	1.053.204
UKUPNA PASIVA		40.232.914	40.199.646

Napomene u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Bilans tokova gotovine za period 01.01.2020.- 31.12.2020. godine

	2020.	2019.
	u KM	u KM
TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
Prilivi od kupaca i primljeni avansi	8.605.561	9.435.237
Prilivi od premija, subvencija, dotacija i sl.	53.097	-
Ostali prilivi iz poslovnih aktivnosti	451.678	-
Odlivi po osnovu isplata dobavljačima i dati avansi	(5.834.381)	(6.903.565)
Odlivi po osnovu isplata zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda	(2.365.825)	(2.205.309)
Ostali odlivi iz poslovnih aktivnosti	(567.335)	(295.625)
Neto priliv/ (odliv) gotovine iz poslovnih aktivnosti	342.795	30.738
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA		
Prilivi po osnovu kamata	704	-
Neto priliv/ (odliv) gotovine iz aktivnosti investiranja	704	-
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA		
Odlivi po osnovu kratkoročnih kredita	(287.197)	(62.587)
Neto priliv/ (odliv) gotovine iz aktivnosti finansiranja	(287.197)	(62.587)
NETO PRILIV / (ODLIV) GOTOVINE	56.302	(31.849)
GOTOVINA NA POČETKU OBRAČUNSKOG PERIODA	5.434	37.283
GOTOVINA NA KRAJU OBRAČUNSKOG PERIODA	61.736	5.434

Napomene u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Izveštaj o promjenama na kapitalu za period 01.01.2020. - 31.12.2020. godine

	Osnovni kapital	Revalorizacione rezerve	Ostale rezerve	Neraspoređen i dobitak / nepokriveni gubitak	Ukupno
	<u>u KM</u>				
Stanje na dan 31.12.2018./01.01.2019. god.	46.892.824	6.337.281	4.333	(35.265.698)	17.968.740
Efekti revalorizacije materijalnih i nematerijalnih sredstava	-	13.154	-		13.154
Neto dobitak/(gubitak) perioda iskazan u bilansu uspjeha	-	-	-	(390.748)	(390.748)
Objavljene dividende i drugi vidovi raspodjele dobiti i pokriće gubitka	-	-	-	2.853.914	2.853.914
Stanje na dan 31.12.2019./01.01.2020. godine	46.892.824	6.350.435	4.333	(32.802.532)	20.445.060
Neto dobitak/(gubitak) perioda iskazan u bilansu uspjeha	-	-	-	32.714	32.714
Neto dobitak/gubitak perioda priznati direktno u kapitalu	-	-	-	(62.216)	(62.216)
Stanje na dan 31.12.2020.	46.892.824	6.350.435	4.333	(32.832.034)	20.415.558

Napomene u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

1. Osnovni podaci o društvu

Livnica čelika "Jelšingrad" osnovana je 1936. godine, kao livnica željeza i čelika i mehanička radionica. U 1937. godini izgrađeni su proizvodni i prateći objekti i instalirana je kompletna oprema za proizvodnju odlivaka i raznih mašina. Od tada se preduzeće razvijalo u dvije djelatnosti i to livarstvo i mašinogradnja.

Akcionarsko društvo „Jelšingrad Livnica čelika a.d.” Banja Luka je nastalo vlasničkom transformacijom državnog kapitala.

Prema rješenju Osnovnog suda u Banjaluci broj U/I-1431/04 od 12.10.2004. godine upisano je u formi akcionarskog društva, sa sjedištem u industrijskoj zoni grada Banja Luka, ulica Braće Podgornika broj 8.

Kao osnivači akcionarskog društva upisani su: državni kapital 65 %, akcionari po osnovu vaučer ponude 20 %, penzioni fond 10 % i fond za restituciju 5 %.

Društvo je u potpunosti privatizovano prodajom akcija države od strane ovlaštenog prodavca, Direkcije za privatizaciju Republike Srpske. Ugovor o prodaji sklopljen je dana 01.06.2005. godine sa kupcem Livar d.d. Ivančna Gorica. Prema rješenju Osnovnog suda u Banjaluci broj U/I 3240/05 od 29.09.2005. godine u sudski registar je upisana promjena naziva firme tako da Društvo posluje pod nazivom: Jelšingrad Livar Livnica čelika A.D. Banja Luka, ulica Braće Podgornika broj 8..

Upisani osnovni kapital 21.07.2005. godine iznosio je 138.509.884 KM. Tokom 2006. godine donesena je odluka o pokriću gubitka na teret kapitala, te je na osnovu druge emisije akcija odobrene od strane Komisije za hartije od vrijednosti rješenjem broj: 01-UP-031-3368/06 od 29.09.2006. god. i upisan osnovni kapital 32.262.434 KM u sudski registar 27.10.2006. god pod brojem I-335-00. Na skupštini akcionara od 07.06.2007.god. donesena je odluka o trećoj emisiji akcija po osnovu povećanja osnovnog kapitala privatnom ponudom uz korištenje prava preče kupovine postojećih akcionara u visini od 3.000.000 KM. Rješenjem Komisije za hartije od vrijednosti broj:01-03-RE-4052/07 od 26.09.2007. godine kojom je treća emisija akcija privatnom ponudom proglašena uspješnom i upisana u registar emitenata hartija od vrijednosti upisan je i osnovni kapital 35.262.434 KM u sudski registar.

Po Rješenju Okružnog privrednog suda u Banjoj Luci broj 057-0-Reg-11-001 325 u registar ovog suda je 17. juna 2011.godine izvršen upis usklađivanja djelatnosti sa uredbom o klasifikaciji djelatnosti Republike Srpske (Sl. Glasnik Republike Srpske“ broj 119/2010), a na osnovu člana 22. Zakona o klasifikaciji djelatnosti i registru poslovnih subjekata po djelatnostima u Republici Srpskoj (Sl. Glasnik Republike Srpske“ broj 74/2010).

Društvo je na dan 31 decembar 2020. godine zapošljavalo 148 stalno i privremeno zaposlenih radnika (na dan 31. decembar 2019. godine 148 radnika).

Organi Društva su: Skupština akcionara, Upravni odbor i direktor.

Članovi Upravnog odbora su:

Šobot Anđelko	Predsjednik
Vojin Gluvić	Član
Aleksandar Vrhovac	Član
Nataša Kesić Veselić	Član (podnijela ostavku u decembru 2020. godine)

Direktor Društva je Miodrag Brdar.

Osnovna djelatnost društva je livarstvo, odnosno livenje proizvoda od čelika i ista je na osnovu Rješenja o razvrstavanju djelatnosti kod Republičkog zavoda za statistiku broj: 10103 od 29.06.2011. godine pod šifrom 24.52 – livenje čelika.

Društvo takođe ima u svom sastavu i poslovnu jединicu Restoran , šifra djelatnosti 56.10, a koja se izdaje pod zakup drugom privrednom Društvu Eva d.o.o..

2. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja

Izjava o usglašenosti

Priloženi finansijski izvještaji predstavljaju godišnje finansijske izvještaje Društva koji su sastavljeni u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske i drugim računovodstvenim propisima i profesionalnom regulativom koja se primjenjuje u Republici Srpskoj.

Prezentacija finansijskih izvještaja

Pravna lica finansijske izvještaje sastavljaju i prezentiraju za poslovnu godinu i to za period od 1. januara do 31. decembra tekuće godine sa uporedivim podacima za prethodnu godinu. Finansijski izvještaji su iskazani u konvertibilnim markama (KM), osim ukoliko nije drugačije navedeno.

Računovodstveni metod

Finansijski izvještaji su sastavljeni po metodu prvobitne nabavne vrednosti, osim ukoliko MSFI ne zahtevaju drugačiji osnov vrednovanja na način opisan u primjenjenim računovodstvenim politikama.

Načelo stalnosti poslovanja

Finansijski izvještaji Društva sastavljeni su na osnovu načela stalnosti poslovanja.

U poslovnoj 2020. godini, Društvo je ostvarilo neto dobitak u iznosu od 32.714 KM. Na dan 31. decembra 2020. godine, ukupan akumulirani gubitak je 32.832.034 KM, a koji čini značajnu odbitnu stavku kapitala Društva. Takođe na navedeni dan tekuće obaveze Društva veće su od tekuće imovine za 10.399.255 KM.

Pored navedenih izazova sa kojima se rukovodstvo nosilo u prethodnom periodu, krajem 2020. godine Društvu se obratio i većinski akcionar Livar d.d Ivančna Gorica. Dopisom većinskog akcionara društva Livar d.d., Ivančna Gorica pod nazivom Zadnji poziv za plaćanje obaveza koji je dostavljen na adresu Društva dana 22.12.2020, a kojim se pozivaju na odluku Upravnog odbora društva Livar d.d. zatraženo je plaćanje svih dospjelih obaveza Jelšingrad Livar a.d. u iznosu od 3.743.006,42 €. Navedeni iznos uključuje i obračunatu zateznu kamatu na plaćene kreditne obaveze u ime Jelšingrad Livar a.d., koje je isti preuzeo plaćati od oktobra 2015. godine. Zatezna kamata je obračunata za period od 01.02.2020. do 30.11.2020. godine u iznosu od 236.703 € i vraćena je na adresu Livar d.d, dok se ne utvrdi opravdanost obračuna. Matično društvo Livar d.d. je prilikom kreditnog zaduženja Jelšingrad Livar a.d. bio sudužnik i kao takav je imao obavezu u slučaju da glavni dužnik ne bude u mogućnosti servisirati mjesečne obaveze, da preuzeme plaćanje istih prema banci.

Upravni odbor Društva je dana 30.12.2020. godine Odlukom dao saglasnost za pokretanje postupka restrukturiranja Društva, a na prijedlog povjerioca Livar d.d. Ivančna Gorica, ukoliko se utvrdi da su ispunjeni uslovi za navedeno.

Upravni odbor Društva je dao navedenu saglasnost zbog pritiska matičnog društva Livar d.d. Ivančna Gorica, kod kojih je već pokrenut postupak restrukturiranja, te je postojala mogućnost da će do kraja

tekuće godine mjenicom blokirati žiro-račune Društva, a sve na osnovu dopisa matičnog društva Livar d.d., Zadnji poziv za plaćanje obaveza je 22.12.2020. godine.

Nakon donošenja Odluke o pokretanju postupka restrukturiranja pristupilo se izradi plana koji predviđa otpis dijela obaveza i pretvaranje kratkoročnih obaveza u dugoročne sa ciljem povećanja likvidnosti i stvaranje uslova za ekonomski oporavak. Dio plana je i operativno restrukturiranje koje predviđa izmjene u upravljačkoj strukturi tehničkog sektora kako bi se smanjili troškovi proizvodnje i povećala produktivnost, te promjene u sektoru kvalitete sa ciljem povećanja kvaliteta proizvoda što će uzrokovati smanjenje troškova reklamacija.

U godini izvještavanja Društvo nije izvršilo rezervisanja za potrebe restrukturiranja, jer je Uprava bila stava da ne treba opteretiti izvještajnu godinu troškovima koji su neizvjesni. U trenutku sastavljanja Izvještaja nije bio predat zahtjev za restrukturiranje nadležnom Sudu na razmatranje. Pokretanje postupka zavisiće od procjene prihvatljivosti prijedloga za otvaranje postupka.

Uticaj i primjena novih i revidiranih Međunarodnih standarda za finansijsko izvještavanje ("IFRS") i Međunarodnih računovodstvenih standarda ("IAS")

Priloženi finansijski izvještaji sastavljeni su uz primjenu Međunarodnih računovodstvenih standarda (MRS), odnosno Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja ("IFRS", u daljem tekstu zajedno: "Standardi"), koji su bili u primjeni na dan 31. decembra 2020. godine i na njima zasnovanim propisima o računovodstvu Republike Srpske.

Naime, na osnovu odredbi Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske ("Službeni glasnik RS", broj 94/15), sva pravna lica sa sjedištem u Republici Srpskoj su u obavezi da u potpunosti primjenjuju MRS, odnosno MSFI, kao i Međunarodni standard finansijskog izvještavanja za male i srednje entitete ("MSFI za MSE"), Međunarodne računovodstvene standarde za javni sektor ("IPSAS"), Međunarodne standarde vrednovanja ("IVS"), Međunarodne standarde za profesionalnu praksu interne revizije, Konceptualni okvir za finansijsko izvještavanje, Kodeks etike za profesionalne računovođe i prateća uputstva, objašnjenja i smjernice koje donosi Odbor za međunarodne računovodstvene standarde ("IASB") i sva prateća uputstva, objašnjenja i smjernice koje donosi Međunarodna federacija računovođa ("IFAC").

U skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske („Službeni glasnik RS“, broj 94/15), dana 19. februara 2020. godine, Upravni odbor Saveza RR RS, donio je „Odluku o utvrđivanju i objavljivanju prevoda Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja (MSFI) iz 2018 kojeg čine :Konceptualni okvir za finansijsko izvještavanje i osnovni tekstovi Međunarodnih računovodstvenih standarda (MRS), odnosno Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja (MSFI) izdati od Odbora za međunarodne računovodstvene standarde (IASB) kao i tumačenja izdata od Komiteta za tumačenje računovodstvenih standarda u obliku u kojem izdati, odnosno usvojeni i koji ne uključuju osnove za zaključivanje, ilustrujuće primjere, smjernice, komentare, suprotna mišljenja, razrađene primjere i drugi dopunski objašnjavajući materijal koji može da se usvoji u vezi sa standardiam, odnosno tumačenjima, osim ako se izričito ne navodi da je on sastavni dio standarda, odnosno tumačenja.

Navedenom Odlukom, utvrđuju se i objavljuju prevodi Standarda i tumačenja, izdatih od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde iz 2018. godine, koji su objavljeni na internet stranici Saveza RR RS, a koji se počinju primjenjivati u Republici Srpskoj za finansijske izvještaje koji se sastavljaju na dan 31. decembra 2020. godine.

Na dan odobravanja ovih finansijskih izvještaja, sledeći standardi i izmjene postojećih standarda, su u primjeni.

- MSFI 9 "Finansijski instrumenti" (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2020. godine);
- MSFI 15 „Prihodi od ugovora sa kupcima“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2020. godine);
- MSFI 3 „Poslovne kombinacije“- Definicija posla (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2020. godine);
- MRS 1 "Prezentacija finansijskih izvještaja" i MRS 8 "Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške" – Definicije materijalnosti (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2020. godine);
- Konceptualni okvir u MSFI standardima (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2020. godine);

Na dan odobravanja ovih finansijskih izvještaja, sljedeći Standardi i izmjene postojećih Standarda, kao i nova tumačenja su bili izdati, ali nisu postali efektivni:

- MSFI 16 "Lizing" (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2021. godine);
- MRS 1 „Prezentacija finansijskih izvještaja“ – Klasifikacija obaveza na dugoročne i kratkoročne (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2022. godine).
- MSFI 3 „Poslovne kombinacije“ – Ažuriranje upućivanja na Konceptualni okvir za finansijsko izvještavanje
- MRS 16 „Nekretnine, postrojenja i oprema“ – Prihodi prije namjenjene upotrebe (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2022. godine).
- MRS 37 „Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina“ – Štetni ugovori – Troškovi ispunjenja ugovora Godišnja unapređenja;
- MSFI „Ciklus 2018-2020“ – Izmjene MSFI 1, MSFI 9, MSFI 16 i MRS 41 (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2022. godine). i
- MSFI 17 "Ugovori o osiguranju" (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine).

Rukovodstvo Društva je izabralo da ne usvoji ove nove Standarde i izmjene postojećih Standarda prije nego oni stupe na snagu.

Rukovodstvo predviđa da usvajanje ovih novih Standarda i izmjena postojećih Standarda neće imati materijalan uticaj na finansijske izvještaje Društva u periodu inicijalne primjene.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika

Prihodi

Prihodi od prodaje se iskazuju po fakturnoj vrijednosti umanjenoj za date popuste i porez na dodatu vrijednost.

Prihodi od prodaje učinaka priznaju se kada se rizik i korist povezana sa pravom vlasništva prenosi na kupca, a to podrazumijeva datum isporuke robe kupcu, odnosno datum izvršenja učinaka. Prihod od kamata knjiži se na obračunskoj osnovi u skladu sa neotplaćenom glavnicom po efektivnoj kamatnoj stopi.

Prihodi od prodaje usluga priznaju se u periodu u kojem su usluge izvršene, dok se prihodi i rashodi od kamata knjiže u korist, odnosno na teret, obračunskog perioda na koji se odnose.

Troškovi tekućeg održavanje i opravki

Troškovi tekućeg održavanje i popravki nekretnina postrojenja i opreme iskazani su u stvarno nastalom iznosu u trenutku nastajanja.

Preračunavanje strane valute i obaveza u stranim sredstvima plaćanja

Sve pozicije sredstava i obaveza u stranim sredstvima plaćanja su preračunate u njihovu protivvrijednost u KM po zvaničnom kursu važećem na dan bilansa stanja.

Poslovne promjene u stranim sredstvima plaćanja tokom godine preračunavaju se u Konvertibilne marke po zvaničnom kursu važećem na dan svake promjene. Nastale pozitivne i negativne kursne razlike se knjiže u korist ili na teret bilansa uspjeha.

Pozitivne i negativne kursne razlike nastale preračunom sredstava i obaveza u stranim sredstvima plaćanja na dan bilansa stanja i kursne razlike nastale preračunom poslovnih promjena u stranim sredstvima plaćanja u toku godine, knjiže se u korist ili na teret bilansa uspjeha.

Zvanični kursevi primjenjeni za preračun deviznih pozicija bilansa stanja u KM su bili:

Valuta	31.12.2020.	31.12.2019.
EUR	1,95583	1,95583
RSD	0,01664	0,01584
USD	1,59256	1,70744

Troškovi pozajmljivanja

Troškovi pozajmljivanja direktno pripisivi sticanju, izgradnji ili proizvodnji sredstva koje se kvalifikuju, kapitalizuju se kao dio nabavne vrijednosti tog sredstva, i to samo u periodu kada se sredstvo priprema za upotrebu ili prodaju, i kada je vjerovatno da će imati za rezultat buduće ekonomske koristi, odnosno kada se troškovi mogu pouzdano izmjeriti. Svi ostali troškovi pozajmljivanja se priznaju kao rashod u bilansu uspjeha, u periodu u kome su nastali.

Ostali finansijski prihodi/rashodi

Ostali finansijski prihodi/ rashodi iskazani su u stvarno nastalom iznosu u trenutku nastajanja, a najvećim dijelom se odnose na pozitivne i negativne kursne razlike.

Porezi i doprinosi

Tekući porez na dobitak

Tekući porez na dobitak predstavlja iznos koji se obračunava i plaća u skladu sa Zakonom o porezu na dobit. Tekući porez na dobitak predstavlja iznos koji se obračunava primjenom propisane poreske stope od 10 % na osnovicu utvrđenu poreskim bilansom, koju predstavlja iznos dobitka prije oporezivanja po odbitku efekata usklađivanja prihoda i rashoda.

Poreski propisi Republike Srpske predviđaju mogućnost umanjenja poreske osnovice za iznose ulaganja u nekretnine, postrojenja i opremu, za obavljanje vlastite proizvodne djelatnosti i za iznose plaćenog poreza na dohodak i doprinosa na lična primanja za više od 30 novo zaposlenih radnika na kraju poslovne godine.

Poreski propisi Republike Srpske predviđaju mogućnost da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici iz tekućeg perioda iskazani u poreskom bilansu mogu se koristiti za umanjenje poreske osnovice budućih obračunskih perioda ali ne duže od pet godina.

Odloženi porez na dobitak

Odloženi porez na dobitak se obračunava korišćenjem metode utvrđivanja obaveza prema bilansu stanja, za privremene razlike proizašle iz razlike između poreske osnovice potraživanja i obaveza u bilansu stanja i njihove knjigovodstvene vrijednosti. Važeće poreske stope na dan bilansa stanja ili poreske stope koje su nakon tog dana stupile na snagu, koriste se za utvrđivanje razgraničenog iznosa poreza na dobitak. Odložena poreska sredstva priznaju se za sve odbitne privremene razlike i efekte poreskih gubitaka i poreskih kredita, koji se mogu prenositi u naredne fiskalne periode, do stepena do kojeg će vjerovatno postojati oporezivi dobitak od kojeg se prenijeti poreski gubitak i krediti mogu umanjiti.

Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata

Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata predstavljaju plaćanja prema važećim republičkim i opštinskim propisima radi finansiranja raznih komunalnih i republičkih potreba. Ovi porezi i doprinosi se evidentiraju u okviru ostalih poslovnih rashoda.

Porez na dodatu vrijednosti

Zakonom o porezu na dodatu vrijednost ("Službeni list BiH", broj 9/05) uvedena je obaveza i regulisan je sistem plaćanja poreza na dodatu vrijednost (PDV) na teritoriji Bosne i Hercegovine, počevši od 1. januara 2006. godine, čime je zamijenjen dotadašnji sistem oporezivanja primjenom poreza na promet proizvoda i usluga.

Nekretnine, postrojenja i oprema

Pod nekretninama, postrojenjima i opremom se smatraju ona sredstva čiji je očekivani korisni vijek upotrebe duži od jedne godine.

Nekretnine, postrojenja i oprema su inicijalno iskazani po nabavnoj vrijednosti i umanjeni za ispravku vrijednosti i ukupne eventualne akumulirane gubitke zbog umanjenja vrijednosti. Nabavnu vrijednost čini vrijednost po fakturi dobavljača, uključujući carine, poreze koji se ne mogu refundirati i sve druge troškove dovođenja sredstva u stanje funkcionalne pripravnosti. Nabavna vrijednost umanjena je za sve primljene popuste i/ili rabate.

Nakon inicijalnog priznavanja nekretnine se vrednuju po revalorizovanoj vrijednosti. Kada se knjigovodstvena vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme poveća kao rezultat revalorizacije, utvrđeni dobitak se knjiži u korist revalorizacionih rezervi, koje predstavljaju dio ukupnog kapitala društva, osim za iznose za koje ta povećanja predstavljaju storniranje iznosa smanjenja vrijednosti, koja su po ranijim revalorizacijama bila utvrđena za ista ta sredstva i koja su u ranijim periodima priznata kao trošak; u tom slučaju se revalorizacijom utvrđeno povećanje knjiži u korist bilansa uspjeha do iznosa do kojeg je ranije smanjenje bilo knjiženo kao trošak. Kada se knjigovodstvena vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme smanji kao rezultat revalorizacije, gubitak utvrđen revalorizacijom se knjiži na teret bilansa uspjeha. Međutim, gubitak utvrđen revalorizacijom se knjiži direktno na teret kapitala u okviru revalorizacionih rezervi do iznosa do koga je ranije smanjenje bilo knjiženo kao trošak.

Dobici ili gubici koji se javljaju prilikom rashodovanja ili prodaje nekretnina, postrojenja i opreme, iskazuju se u bilansu uspjeha kao dio ostalih poslovnih prihoda ili ostalih poslovnih rashoda.

Adaptacije, obnavljanja i popravke koje produžavaju vijek korišćenja sredstva, uvećavaju vrijednost sredstva. Opravke i održavanje se knjiže na teret tekućeg obračunskog perioda i prikazuju kao troškovi poslovanja.

Uprava Društva je, u skladu sa Pravilnikom o računovodstvu, imenovala komisiju koja je procjenila fer vrijednost nekretnina koje su namjenjene izdavanju (investicione nekretnine). Pregled i procjena građevinskih objekata je izvršena od strane formirane komisije koju čine stručna lica u preduzeću i ista je izvršena u konkretnim okolnostima na bazi opšteg i funkcionalnog stanja uz vrednovanje načina tekućeg održavanja i dugogodišnjeg iskustva. Komisiji su na raspolaganju bili knjigovodstveni podaci, tehnička dokumentacija, kao i mogućnost neposrednog uvida u stanje građevinskih objekata. Ista je izvršila procjenu fer vrijednosti nekretnina korišćenjem troškovnog pristupa (metod depresiranih troškova zamjene), pristup direktnog poređenja prodajnih cijena i metod diskontovanih novčanih tokova (prinosni pristup), i u svom izvještaju utvrdila pozitivne i negativne efekte procjene vrijednosti, po svakoj pojedinačnoj nekretnini.

Amortizacija nekretnina, postrojenja i opreme se obračunava na sadašnju vrijednost na početku godine kao i na nekretnine, postrojenja i opremu stavljen u upotrebu tokom godine primjenom lineranog metoda na preostali procjenjeni vijek trajanja.

Procijenjeni korisni vijek upotrebe pojedinih grupa nekretnina, postrojenja i opreme koji je služio kao osnov za obračun amortizacije i primijenjene stope u godini koja se završava na dan 31. decembra 2020. godine su sljedeći:

Naziv	Vijek trajanja	stope %
Građevinski objekti	16 - 80	1,25 - 6,55
Teretna vozila	2.5- 50	2,00 - 4,00
Namještaj	5 –15	3,33 - 8,00
Kompjuterska oprema	4 – 5	18,00 - 20,00
Proizvodna oprema	3 - 60	1.67 - 33.33
Putnička vozila	4 - 10	10,00 - 25,00

Nematerijalna sredstva

Na dan bilansa stanja, nematerijalna sredstva se sastoje od ulaganja u softvere i programa za simulaciju proizvodnih procesa u Društvu.

Nematerijalna sredstva su iskazana po nabavnoj vrijednosti, umanjena za ukupnu akumuliranu ispravku vrijednosti i eventualne ukupne akumulirane gubitke usljed umanjenja vrijednosti.

Nabavnu vrijednost čini vrijednost po fakturi dobavljača uključujući carine, poreze koji se ne mogu refundirati i sve druge troškove dovođenja sredstva u stanje funkcionalne pripravnosti. Nabavna vrijednost umanjena je za sve primljene popuste i/ili rabate.

Pregled korisnog vijeka upotrebe i stopa amortizacije:

Naziv	Vijek trajanja (u godinama)	stope %
Programi nabavljeni odvojeno od računara	15	7,14
Ostala nematerijalna ulaganja- eleborati	17	5,75

Umanjenje vrijednosti imovine

Na svaki dan bilansa stanja, Društvo preispituje knjigovodstvene iznose svojih nefinansijskih sredstava (osim zaliha) da bi se utvrdilo postoje li nagovještaji da je došlo do gubitaka usljed umanjenja vrijednosti navedene imovine. Ako postoje takve naznake, procjenjuje se nadoknadivi iznos sredstava da bi se mogu utvrditi eventualni gubitak nastao umanjenjem. Ako nije moguće procijeniti nadoknadivi iznos pojedinog sredstva, Društvo procjenjuje nadoknadivi iznos jedinice koja generiše novac, a kojoj to sredstvo pripada.

Nadoknadiva vrijednost sredstva (ili njegove jedinice koja generiše gotovinu) je fer vrijednost umanjena za troškove prodaje ili vrijednost u upotrebi, zavisno od toga koja je viša. Za potrebe procjene vrijednosti u upotrebi, procijenjeni budući novčani tokovi diskontuju se do sadašnje vrijednosti primjenom diskontne stope prije oporezivanja koja odražava sadašnju tržišnu procjenu vremenske vrijednosti novca i rizike specifične za to sredstvo.

Ukoliko je procijenjeni nadokandivi iznos sredstva (ili jedinice koja generiše gotovinu) niži od knjigovodstvene vrijednosti, knjigovodstvena vrijednost sredstva (ili jedinice koja generiše gotovinu) se umanjuje do nadoknadivog iznosa, a imparitetni gubitak se priznaje kao rashod perioda.

Na svaki dan izvještavanja vrši se prispitivanje da li postoje naznake da su prethodno priznati imparitetni gubici umanjeni ili više ne postoje. Imparitetni gubitak se poništava ukoliko postoji promjena u procijenjenom nadoknadivom iznosu. Kod nadoknadivog poništenja gubitka od umanjenja vrijednosti, knjigovodstveni iznos sredstava (jedinice koja generiše novac) povećava se do revidovanog procijenjenog nadoknadivog iznosa tog sredstva, pri čemu veća knjigovodstvena vrijednost ne premašuje knjigovodstvenu vrijednost koja bi bila utvrđena da je u prethodnim godinama nije bilo priznatih gubitaka na tom sredstvu (jedinici koja generiše novac) usljed umanjenja vrijednosti. Poništenje gubitka od umanjenja vrijednosti odmah se priznaje kao prihod, osim ako se predmetno sredstvo ne iskazuje po procijenjenoj vrijednosti, u kojem slučaju se poništenje gubitka od umanjenja vrijednosti iskazuje kao povećanje usljed revalorizacije.

Finansijski instrumenti

Finansijska sredstva i obaveze se evidentiraju u bilansu stanja Društva, od momenta kada je Društvo ugovornim odredbama vezano za instrument.

Finansijska sredstva

Finansijska sredstva prestaju da se priznaju kada Društvo izgubi kontrolu nad ugovorenim pravima nad tim instrumentima, što se dešava kada su prava korišćenja instrumenata realizovana, istekla, napuštena ili ustupljena. Finansijska obaveza prestaje da se priznaje kada Društvo ispuni obavezu ili kada je obaveza plaćanja predviđena ugovorom ukinuta ili istekla.

Finansijska imovina raspoloživa za prodaju

Akcije koje ne kotiraju na berzi i otkupivi dužnički vrijednostni papiri držani od strane Društva, a kojima se trguje na aktivnom tržištu su klasifikovani kao raspoloživi za prodaju i prezentuju se po fer vrijednosti, koristeći se tekućom tržišnom vrijednošću nekog drugog instrumenta koji je suštinski jednak ili se bazira na očekivanim novčanim tokovima imovine koja predstavlja osnov ulaganja. Ulaganja za koja nije moguće realno utvrditi fer vrijednost se mjere po trošku.

Dobici i gubici koji nastaju zbog promjene fer vrijednosti direktno utiču na kapital, odnosno na revalorizacione rezerve, sa izuzetkom umanjenja za imparitetne gubitke, kamate obračunate koristeći metod efektivne kamatne stope i dobit ili gubitak na monetarnu imovinu od kursnih razlika, koji se direktno priznaju u dobitak ili gubitak perioda. Kada se takva imovina prodaje ili je izložena trajnom smanjenju vrijednosti, kumulativna dobit ili gubitak prethodno ostvaren u revalorizacionim rezervama za ulaganja je uključen u prihode i rashode perioda.

Potraživanja

Potraživanja od kupaca, krediti i ostala potraživanja sa fiksnim ili odredivim plaćanjima koja ne kotiraju na aktivnom tržištu klasifikuju se kao krediti i potraživanja. Krediti i potraživanja se vrednuju po amortizovanom trošku, primjenom metode efektivne kamatne stope, umanjeni za procijenjeno umanjenje vrijednosti. Prihod od kamate se priznaje primjenom efektivne kamatne stope, osim u slučaju kratkoročnih potraživanja, gdje bi priznavanje prihoda bilo nematerijalno.

Ispravka vrijednosti potraživanja

Potraživanja su prikazana po njihovoj nominalnoj vrijednosti, umanjenoj za ispravke vrijednosti nenaplativih potraživanja. Sva potraživanja koja nisu naplaćena u određenom periodu od datuma dospjeća za plaćanje, procjenjuju se i po potrebi ispravljaju. Procjena iznosa nenaplativih potraživanja se bazira na istorijskim dokazima o iznosu s tim u vezi nastalih gubitaka.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Gotovina i gotovinski ekvivalenti uključuju gotovinu u blagajni, depozite kod komercijalnih banaka, kao i visoko likvidna sredstva koja se mogu brzo konvertovati u poznate iznose gotovine, uz beznačajan rizik od promjene vrijednosti.

Prestanak priznavanja finansijske imovine

Društvo će prestati priznavati finansijsku imovinu samo kada ugovorna prava na novčane tokove od finansijske imovine isteknu; ili ako prenese finansijsku imovinu, pa samim tim i sve rizike i nagrade od vlasništva sredstva na drugi subjekat. Ako Društvo ne prenese niti zadrži suštinski sve rizike i povrate od vlasništva i zadrži kontrolu nad finansijskim sredstvom, Društvo nastavlja da priznaje finansijsko sredstvo.

Finansijske obaveze

Finansijske obaveze obuhvataju dugoročne obaveze (dugoročne kredite i ostale dugoročne obaveze), kratkoročne kredite i obaveze iz poslovanja i ostale obaveze.

Finansijske obaveze se inicijalno priznaju po fer vrijednosti umanjenoj za transakcione troškove. Nakon početnog priznavanja, finansijske obaveze se mjere po amortizovanoj vrijednosti primjenom ugovorene kamatne stope koja korespondira efektivnoj kamatnoj stopi. U skladu sa propisima Republike Srpske, obaveze po osnovu kamata na finansijske obaveze se evidentiraju na teret finansijskih rashoda u periodu na koji se odnose, i prikazuju u okviru ostalih kratkoročnih obaveza. Finansijske obaveze prestaju da se priznaju kada Društvo ispuni obavezu ili kada je obaveza plaćanja predviđena ugovorom ukinuta ili istekla.

Zalihe

Zalihe se evidentiraju po vrijednosti nižoj od nabavne vrijednosti i neto prodajne vrijednosti.

Neto prodajna vrijednost je cijena po kojoj zalihe mogu biti prodane u normalnim uslovima poslovanja nakon umanjenja cijene za troškove prodaje. Nabavna vrijednost uključuje vrijednost po fakturi dobavljača, transportne i zavisne troškove.

Alat i inventar se otpisuju 100 % prilikom izdavanja u upotrebu.

Terećenjem ostalih rashoda vrši se ispravka vrijednosti zaliha u slučajevima kada se ocijeni da je potrebno svesti vrijednost zaliha na njihovu neto prodajnu vrijednost. Za oštećene zalihe i zalihe koje po kvalitetu ne odgovaraju standardima vrši se odgovarajuća ispravka vrijednosti, ili se u cjelosti otpisuju.

Zalihe gotovih proizvoda vode se po planskim cijenama, a na kraju obračunskog perioda svode se, preko odstupanja od planskih cijena, na cijenu koštanja odnosno neto prodajnu cijenu, ako je niža. Neto prodajna cijena utvrđena je tako što se iz prodajne cijene isključuje porez na dodatnu vrijednost i popusti koji se odobravaju kupcima.

Terećenjem ostalih rashoda vrši se ispravka vrijednosti zaliha u slučajevima kada se ocijeni da je potrebno svesti vrijednost zaliha sa sporim obrtom, sa analizom starosne strukture zaliha, sa posebnim naglaskom na rok zastarjelosti kao i na očekivanu potrošnju ili očekivanu prodaju na tržištu. Za oštećene zalihe i zalihe koje po kvalitetu ne odgovaraju standardima vrši se odgovarajuća ispravka vrijednosti ili se u cjelosti otpisuju.

Beneficije za zaposlene

Porezi i doprinosi za obezbjeđenje socijalne sigurnosti zaposlenih

U skladu sa domaćim propisima i usvojenom računovodstvenom politikom Društvo je u obavezi da plaća doprinose državnim fondovima za socijalnu zaštitu zaposlenih. Ove obaveze uključuju doprinose na teret zaposlenih u iznosima koji se obračunavaju primjenom specifičnih zakonom propisanih stopa. Društvo ima zakonsku obavezu da izvrši obustavu obračunatih doprinosa iz bruto zarada zaposlenih i da za njihov račun izvrši prenos obustavljenih sredstava u korist odgovarajućih državnih fondova. Doprinosi na teret zaposlenih se knjiže na teret troškova u periodu na koji se odnose.

Obaveze po osnovu otpremnina

Društvo je obavezno da zaposlenima, pri odlasku u penziju, isplati otpremnine u visini tri mjesečne plate neto plate ostvarene kod poslodavca od strane zaposlenog.

Na osnovu MRS 19 "Primanja zaposlenih" zahtijeva se obračun i ukalkulisavanje sadašnje vrijednosti akumuliranih prava zaposlenih na otpremnine.

Društvo je izvršilo rezervisanja u ranijem periodu za otpremnine zaposlenih u skladu sa zahtjevima MRS 19 – Primanja zaposlenih. Prema kadrovskoj evidenciji u Društva u 2021. godini uslove za odlazak u penziju u skladu sa Zakonom o penzijsko invalidskom osiguranju RS stiču 8 (osam) radnika. Uprava preduzeća, koja je između ostalog zahvaljujući optimizaciji troškova poslovanja i opstala, stava je da su prethodno planirana rezervisanja dovoljna za otpremnine u narednoj godini i da će, ukoliko budu potrebna veća izdvajanja za otpremnine iste biti knjižene na teret rashoda tekućeg perioda.

Finansijski lizing

Lizing se klasifikuje kao finansijski lizing u svim slučajevima kada se lizingom na Društvo prenose u najvećoj mjeri svi rizici i koristi koji proizilaze iz vlasništva nad sredstvima. Svaki drugi lizing se klasifikuje kao operativni lizing. Plaćanja po osnovu ugovora o operativnom lizingu priznaju se ravnomjerno kao trošak tokom perioda trajanja lizinga.

Operativni lizing se odnosi na zakup poslovnih prostora za maloprodajne objekta, kao i skladišnog prostora.

Sredstva koja se drže po ugovorima o finansijskom lizingu se priznaju u bilansu stranja Društva kao sredstva Društva, po sadašnjoj vrijednosti minimalnih rata lizinga utvrđenih na početku perioda lizinga. Odgovarajuća obaveza prema davaocu lizinga se uključuje u bilansu stanja kao obaveza po finansijskom lizingu.

4. Značajne računovodstvene procjene

Prezentacija finansijskih izvještaja zahtijeva od rukovodstva korišćenje najboljih mogućih procjena i razumnih pretpostavki, koje imaju efekat na prezentovane vrijednosti sredstava i obaveza i objelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izvještaja, kao i prihoda i rashoda u toku izvještajnog perioda. Ove procjene i pretpostavke su zasnovane na istorijskim i ostalim informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih izvještaja, a budući stvarni rezultati mogu da se razlikuju od procijenjenih iznosa.

Osnovne pretpostavke koje se odnose na buduće događaje i ostale značajne izvore neizvjesnosti pri davanju procjene na dan bilansa stanja, koja nose rizik sa mogućim ishodom u materijalno značajnim korekcijama sadašnje vrijednosti sredstava i obaveza u narednoj finansijskoj godini predstavljene su u daljem tekstu:

a) Procijenjeni korisni vijek nekretnina, postrojenja i opreme i nematerijalnih sredstava

Određivanje korisnog vijeka nekretnina, postrojenja i opreme i nematerijalnih sredstava je zasnovano na istorijskom iskustvu sa sličnim sredstvima, kao i predviđenim tehnološkim napretkom i promjenama ekonomskih i industrijskih faktora. Adekvatnost procijenjenog preostalog korisnog vijeka nekretnina, postrojenja i opreme se analizira godišnje ili gdje god postoji indicija o značajnim promjenama određenih pretpostavki.

b) Ispravka vrijednosti potraživanja

Ispravka vrijednosti za sumnjiva i sporna potraživanja obračunata na osnovu procijenjenih gubitaka usljed nemogućnosti kupca da ispuni neophodne obaveze. Procjena rukovodstva je zasnovana na starosnoj analizi potraživanja od kupaca, istorijskim otpisima, kreditnim sposobnostima naših kupaca i promjenama u uslovima prodaje, prilikom utvrđivanja adekvatnosti ispravke vrijednosti sumnjivih i spornih potraživanja. Ovo uključuje i pretpostavke o budućem ponašanju kupaca i rezultirajućim budućim naplatama. Rukovodstvo vjeruje da nije potrebna dodatna isprava vrijednosti potraživanja, izuzev rezervisanja već prikazanih u finansijskim izvještajima.

c) Rezervisanja

Rezervisanja se priznaju i vrše kada Društvo ima zakonsku ili ugovorenu obavezu kao rezultat prošlih događaja i kada je vjerovatno da će odliv resursa koje stvaraju ekonomske dobiti biti potreban da se izmiri obaveza i kada se može pouzdano procijeniti iznos obaveze.

d) Pravična fer vrijednost

Poslovna politika Društva je da objelodani informacije o pravičnoj vrijednosti aktive i pasive za koju postoje zvanične tržišne informacije i kada se pravična vrijednost značajno razlikuje od knjigovodstvene vrijednosti. U Republici Srpskoj ne postoji dovoljno tržišnog iskustva, kao ni stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje potraživanja i ostale finansijske aktive i pasive, pošto zvanične tržišne informacije nisu u svakom trenutku raspoložive. Stoga, pravičnu vrijednost nije moguće pouzdano utvrditi u odsustvu aktivnog tržišta. Rukovodstvo Društva vrši procjenu rizika i u slučajevima kada se ocijeni da vrijednost po kojoj se imovina vodi u poslovnim knjigama neće biti realizovana, vrši ispravku vrijednosti. Po mišljenju rukovodstva Društva, iznosi u ovim finansijskim izvještajima odražavaju vrijednost koja je, u datim okolnostima, najvjerodostojnija i najkorisnija za potrebe izvještavanja.

5. Prihodi od prodaje učinaka

Prihodi od prodaje učinaka	2020. u KM	2019. u KM
Prihodi od prodaje učinaka povezanim pravnim licima	-	26.130
Prihodi od prodaje učinaka u Republici Srpskoj	744.449	765.921
Prihodi od prodaje učinaka u Federaciji BiH	1.383.915	1.248.816
Prihodi od prodaje učinaka na inostranom tržištu	5.665.195	5.946.769
Ukupno prihodi od prodaje učinaka:	7.793.559	7.987.636

6. Povećanje vrijednosti zaliha učinaka

Povećanje vrijednosti zaliha učinaka u 2020. godini iznosi 880.632 KM (u 2019. godini iznosilo je 170.240 KM).

7. Troškovi materijala

Troškovi materijala	2020. u KM	2019. u KM
Troškovi materijala za izradu učinaka	3.141.563	3.361.054
Troškovi električne energije	727.299	758.419
Troškovi goriva i energije	161.912	155.194
Troškovi ostalog materijala	250.823	189.563
Ukupno troškovi materijala:	4.281.597	4.464.230

8. Troškovi zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda

Troškovi zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda	2020. u KM	2019. u KM
Troškovi bruto zarada i naknada zarada	2.578.955	2.455.356
Troškovi bruto naknada članovima Upravnog odbora	23.342	15.479
Troškovi otpremnina zaposlenima	24.873	35.738
Troškovi pomoći radnika	19.913	-
Troškovi službenog putovanja	2.778	10.065
Troškovi prevoza radnika	99.050	98.055
Troškovi ostalih ličnih rashoda	6.000	9.701
Ukupno troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi:	2.754.911	2.624.394

9. Troškovi proizvodnih usluga

Troškovi proizvodnih usluga	2020. u KM	2019. u KM
Troškovi na izradi učinaka	138.138	112.334
Troškovi transportnih usluga	20.161	13.347
Troškovi PTT usluga	16.279	20.092
Troškovi interneta	2.790	2.520
Troškovi usluga održavanja	74.823	55.803
Troškovi komunalnih usluga	49.976	49.050
Troškovi ostalih proizvodnih usluga	41.898	73.754
Ukupno troškovi proizvodnih usluga:	344.065	326.900

10. Troškovi amortizacije i rezervisanja

Troškovi amortizacije i rezervisanja	2020. u KM	2019. u KM
Troškovi amortizacije	474.031	561.732
Troškovi amortizacije koji se ne uključuju u poresku osnovicu – procjena	437.255	429.065
Ukupno troškovi amortizacije i rezervisanja:	911.286	990.797

11. Nematerijalni troškovi (bez poreza i doprinosa)

Nematerijalni troškovi (bez poreza i doprinosa)	2020. u KM	2019. u KM
Usluge po ugovoru o djelu	101.692	101.003
Troškovi advokatskih usluga	5.716	6.125
Ostale neproizvodne usluge	96.669	107.091
Troškovi reprezentacije	38.801	43.603
Troškovi premija osiguranja	24.171	23.697
Troškovi platnog prometa	17.415	15.447
Troškovi članarina	12.840	10.644
Ostali nematerijalni troškovi	25.118	15.617
Ukupno nematerijalni troškovi (bez poreza i doprinosa):	322.422	323.227

12. Finansijski rashodi

Finansijski rashodi	2020. u KM	2019. u KM
Rashodi po osnovu poslova povezanih pravnih lica	95.844	79.988
Kamata za dugoročne kredite	5.487	23.296
Zatezne kamate	11.007	5.800
Rashodi po osnovu ostalih kamata	86.039	104.341
Ostali finansijski rashodi - novčane kazne za prekršaje	13	-
Ukupno finansijski rashodi:	198.390	213.425

13. Ostali prihodi

Ostali prihodi	2020. u KM	2019. u KM
Dobici po osnovu prodaje namaterijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	-	2.342
Prihodi od prodaje materijala	110.474	34.886
Prihodi po osnovu otpisa ostalih obaveza	180.881	449.813
Naplaćena otpisana potraživanja	3.913	-
Ukinuta rezervisanja za troškove u garantnom roku	-	54.404
Ostali prihodi	590	802
Ukupno ostali prihodi	295.858	542.247

14. Zarada po akciji

Zarada po akciji	2020. u KM	2019. u KM
Dobitak obračunskog perioda	32.714	(390.748)
Prosječan ponderisani broj akcija	35.262.434	35.262.434
Ukupno zarada po akciji:	0,00093	(0,01100)

15. Tekući i odloženi porez na dobit

Tekući i odloženi porezi	2020. u KM	2019. u KM
Dobitak/(gubitak) prije oporezivanja	32.714	(390.748)
Korekcija za poreske svrhe	(745.682)	(1.681.101)
Poreski dobitak/(gubitak)	(712.968)	(2.071.849)
Poreska osnovica	-	-
Ukupno tekući i odloženi porez na dobit:	-	-

16. Nematerijalna sredstva

	Licence i ostala prava	Ukupno u KM
NABAVNA VRIJEDNOST		
Stanje na dan 01.01.2020. godine	336.738	336.738
Povećanje u toku godine	-	-
Stanje na dan 31.12.2019. godine	336.738	336.738
Prenos sa osnovnih sredstava u pripremi	11.457	11.457
Stanje na dan 01.01.2020.	348.195	348.195
ISPRAVKA VRIJEDNOSTI		
Stanje na dan 01.01.2020. godine	188.997	188.997
Amortizacija za tekuću godinu	23.022	23.022
Stanje na dan 31.12.2019. godine	212.019	212.019
Amortizacija za tekuću godinu	23.022	23.022
Stanje na dan 31.12.2020. godine	235.041	235.041
Sadašnja vrijednost na dan 31.12.2019. godine	124.719	124.719
Sadašnja vrijednost na dan 31.12.2020. godine	113.154	113.154

17. Nekretnine, postrojenja i oprema

	Zemljište	Građevinski objekti	Postrojenja i oprema	Investicione nekretnine	Ukupno u KM
N A B A V N A V R I J E D N O S T					
Stanje na dana 01.01.2019.	9.777.645	40.294.687	24.164.806	1.982.540	76.219.678
Nabavke u toku godine	48.725	-	34.314	-	83.039
Procjena i revalorizacija	-	2.774.811	11.391.207	-	14.166.018
Otuđenja i rashodovanja	(1.169.400)	-	(77.262)	(193.958)	(1.440.620)
Stanje na dan 31.12.2019.	8.656.970	43.069.498	35.513.065	1.788.582	89.028.115
Efekti usklađivanja vrijednosti	-	(535.614)	(9.245.366)	-	(9.780.980)
Stanje na dan 01.01.2020.	8.656.970	42.533.884	26.267.699	1.788.582	79.247.135
Nabavke u toku godine	-	-	41.435	-	41.435
Stanje na dan 31.12.2020.	8.656.970	42.533.884	26.309.134	1.788.582	79.288.570
I S P R A V K A V R I J E D N O S T I					
Stanje na dan 01.01.2019.	-	23.170.391	18.415.888	1.071.290	42.657.569
Amortizacija	-	498.117	492.680	-	990.797
Procjena i revalorizacija	-	1.899.529	9.268.495	-	11.168.024
Prodaja u periodu i rashodovanje	-	-	-	(108.322)	(108.322)
Stanje na dan 31.12.2019.	-	25.568.037	28.177.063	962.968	54.708.068
Efekti usklađivanja vrijednosti	-	(481.644)	(9.299.336)	-	(9.780.980)
Stanje na dan 01.01.2020.	-	25.086.393	18.877.727	962.968	44.927.088
Amortizacija	-	484.083	404.180	-	888.263
Stanje na dan 31.12.2020.	-	25.570.476	19.281.907	962.968	45.815.351
Sadašnja vrijednost na dan 31.12.2019. godine	8.656.970	17.501.461	7.336.002	825.614	34.320.047
Sadašnja vrijednost na dan 31.12.2020. godine	8.656.970	16.963.408	7.027.227	825.614	33.473.219

Prema izjavi ovlaštenog lica, Društvo ima upisan teret na najznačajnijem dijelu nepokretne imovine. Dio tereta je upisan i u korist većinskog akcionara Livar d.d. Ivančna Gorica.

Radi svođenja vrijednosti nekretnina na njihovu fer tržišnu vrijednost, Društvo je 03.01.2018.godine angažovalo internu komisiju od strane stručnih lica u preduzeću, koja je izvršila procjenu fer vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme društva, te je na osnovu izvještaja iste izvršeno obezvrijeđenje dijela opreme, koja se ne koristi u poslovne svrhe društva, što je imalo za posljedicu gubitak u iznosu od 1.497.330 KM. Navedeno je odrađeno na osnovu Zaključka Upravnog odbora preduzeća, koji je je na 18. redovnoj sjednici održanoj dana 24.05.2019. godine, a u skladu sa čl.55 Statuta, donio Zaključak da se izvrši popis opreme i objekata koji se ne koriste u poslovne svrhe i iste obezvrijeđe te da se u skladu sa nastalim promjenama izvrši korekcija finansijskih izvještaja. Na osnovu izvještaja popisne komisije

utvrđeno je da je ukupna vrijednost navedene imovine na dan 01.01.2018. godine iznosila 11.462.085 KM, ispravka vrijednosti na isti datum je 9.280.029 KM pa je efekat obezvređenja 2.182.056 KM. U toj godini izvještavanja ukupna amortizacija je umanjena za iznos amortizacije na obezvređena sredstva u iznosu od 324.362 KM.

Analizom knjiga osnovnih sredstava utvrđeno je da su evidentne razlike između glavne i pomoćne evidencije osnovnih sredstava, a razlike su posljedice knjiženja efekata procjene koja je rađena sa stanjem na dan 31.12.2016. godine. Odluka o knjiženju efekata procjene iz 2016. godine donešena je u mjesecu februaru 2017. godine i to pred samu predaju finansijskih izvještaja za 2016. godinu. Zbog nedostatka vremena da se ista od strane računovođe proknjiži u skladu sa izvršenom procjenom po svakom osnovnom sredstvu kod koga je bilo evidentno obezvrjeđenje ili povećanje vrijednosti s obzirom na procjenu, u dogovoru sa predstavnicima revizorske kuće koja je vršila reviziju finansijskih izvještaja za 2016. godinu, knjiženje efekata procjene je rađeno na način da su ukupna pozitivna i negativna odstupanja knjižena ne po svakom osnovnom sredstvu kod koga je bilo procjenom utvrđeno obezvrjeđenje ili pak povećanje vrijednosti, već sumarno na način da su proknjiženi efekti sumarno odgovarali utvrđenim pozitivnim i negativnim efektima procjene.

Međutim, u skladu sa mišljenjem novog revizora koji vrši reviziju finansijskih izvještaja za 2019. godinu a to je da se efekti procjene knjiže na način da se obuhvati svako osnovno sredstvo kod koga je došlo do obezvrjeđenja ili povećanja vrijednosti, a u skladu sa procjenom, izvršena je korekcija kojom je obuhvaćena procjenjena nabavna vrijednost svakog osnovnog sredstva i ispravka vrijednosti istih za 2016. godinu te ukupna ispravka vrijednosti za period od 2017. do 2019. godine, gdje su bile evidentne razlike u vrijednosti osnovnih sredstva u odnosu na procjenjenu vrijednost iz 2016. godine, a na koju se i vrši obračun amortizacije.

S obzirom na činjenicu da se osnovna sredstva u knjigama evidentiraju po procjenjenoj vrijednosti i amortizuju po sadašnjoj dok se njihovo isknjižavanje vrši po nabavnoj vrijednosti i istorijskom trošku te da je u istoj godini vršeno obezvređenje i ispravka knjiženja procjene došlo je do precjenjivanja vrijednosti osnovnih sredstava i u istom iznosu je precenjen iznos ispravke vrijednosti što je korigovano u početnom stanju 2020. Navedene korekcije vrijednosno nisu imale efekte na kapital.

U 2020. godini Društvo nije vršilo procjenu osnovnih sredstava iz razloga što se planiralo ući u postupak restrukturiranja u okviru koga će trebati uraditi popis i procjenu ukupne imovine i obaveza.

18. Zalihe i dati avansi

Zalihe i dati avansi	31.12.2020. u KM	31.12.2019. u KM
Materijal	642.475	608.939
Rezervni dijelovi	294.344	269.036
Alat, inventar i HTZ oprema	36.790	42.779
Gorivo i mazivo	10.686	5.811
Proizvodnja u toku	923.048	508.396
Poluproizvodi	74.913	100.034
Gotovi proizvodi	908.118	417.017
Zemljište namijenjeno prodaji	1.169.400	1.169.400
Dati avansi u zemlji	14.582	20.789
Dati avansi u inostranstvu	23.969	148
Ukupno zalihe i dati avansi:	4.098.325	3.142.349

Zalihe su se povećale u odnosu na 2019. za čak 30 %, kao posljedica povećanja zaliha materijala, zaliha nedovršene proizvodnje i zaliha gotovih proizvoda, a razlozi za povećanja zaliha su: proizvodnja po projektu čiji rokovi isporuke su duži (planirani za januar 2021. godine) i djelimično i zbog nepreuzimanja gotovih odlivaka od strane nekih kupaca zbog njihove platežne nesposobnosti (kupac Pol- Importhaus).

Vrijednost zemljišta namijenjenog prodaji iznosi 1.169.400 KM. Upravni odbor Odlukom UO-O-62/22 od 27.12.2019. godine obavezuje direktora Društva da postupak prodaje dijela zemljišta, realizuje u saradnji sa Agencijom za promet nekretnina; Društvo je dana 28.01.2020. zaključilo sa Agencijom za promet nekretnina RE/MAX DIREKT Ugovor o standardnom posredovanju u prometu nekretnina. Još uvijek nema zainteresovanih za prodaju navedenog dijela zemljišta.

19. Kratkoročna potraživanja

Kratkoročna potraživanja	31.12.2020. u KM	31.12.2019. u KM
Kupci – povezana pravna lica	-	533
Kupci u zemlji	268.438	406.047
Kupci iz inostranstva	936.915	919.985
Sumnjiva i sporna potraživanja	428.960	428.960
Ostala kratkoročna potraživanja	177.470	235.301
Ukupno potraživanja	1.811.783	1.990.826
<i>Ispravka vrijednosti potraživanja od kupaca u zemlji</i>	(113.879)	(113.879)
<i>Ispravka vrijednosti potraživanja od kupaca u inostranstvu</i>	(313.470)	(363.383)
<i>Ispravka vrijednosti ostalih kratkoročnij potraživanja</i>	(171.856)	(171.856)
<i>Ukupno ispravka vrijednosti potraživanja</i>	599.205	(649.118)
Ukupno kratkoročna potraživanja:	1.212.578	1.341.708

Ostala kratkoročna potraživanja na dan 31. decembra 2020. godine u iznosu od 177.470 KM (na dan 31. decembra 2019. godine u iznosu do 235.301 KM) se odnose na potraživanja od državnih organa i organizacija u iznosu od 171.856 KM (na dan 31. decembra 2019. godine u iznosu od 171.856 KM), potraživanja od zaposlenih u iznosu od 5.614 KM (na dan 31. decembra 2019. godine u iznosu od 10.348 KM).

20. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Gotovina i gotovinski ekvivalenti	31.12.2020. u KM	31.12.2019. u KM
Poslovni račun- domaća valuta	841	2.641
Poslovni račun- strana valuta	60.475	2.558
Blagajna - domaća valuta	295	149
Blagajna - strana valuta	125	86
Ukupno gotovina i gotovinski ekvivalenti:	61.736	5.434

21. Aktivna vremenska razgraničenja

Aktivna vremenska razgraničenja	31.12.2020. u KM	31.12.2019. u KM
Unaprijed plaćeni troškovi	19.692	19.722
Potraživanja za nefakturisani prihod	93.363	69.313
Razgraničenja po osnovu reprograma poreskih obaveza	9.531	9.530
Ostala vremenska razgraničenja	18.969	18.969
Ukupno aktivna vremenska razgraničenja:	141.555	117.534

22. Osnovni kapital

Osnovni kapital iskazan na dan 31. decembra 2020. godine u iznosu od 35.262.434 KM (na dan 31. decembra 2019. godine u iznosu od 35.262.434 KM) sastoji se od 35.262.434 običnih (redovnih) akcija nominalne vrijednosti od 1 KM po akciji. Akcije Društva se kotiraju na Banjalučkoj berzi hartija od vrijednosti u Republici Srpskoj (aktivno, ali nedovoljno razvijeno finansijsko tržište) koja je 18.03.2020. godine donijela odluku o isključenju akcija sa službenog berzanskog tržišta i iste uvrstila na slobodno tržište. Ovu odluku je stavila van snage 09.07.2020. godine i uvrstila akcije na početnu listu službenog berzanskog tržišta (lista C). U 2020. godini je evidentirana trgovina akcijama Društva putem finansijskog tržišta, tržišna vrijednost jedne akcije sa stanjem na dan 31.12.2020.godine iznosi 0,045.

Akcionari Društva na dan 31. decembra 2020. godine su dati u narednoj tabeli:

Osnovni kapital	Broj akcija	Učešće %
Livar dd Ivančna Gorica	15.174.952	43,03
GBD Gorenjska Borzno posredniškadružba d.d	8.836.650	25,06
PREF a.d. Banja Luka	3.226.243	9,15
DUIF Invest Nova a.d. – OMIF Invest Nova	3.208.019	9,10
Fond za restitucija RS a.d. Banja Luka	1.633.122	4,63
Ostali akcionari	3.183.448	9,03
	35.262.434	100,00

Akcionari Društva na dan 31. decembra 2019. godine su dati u narednoj tabeli:

Osnovni kapital	Broj akcija	Učešće %
Livar dd Ivančna Gorica	15.173.425	43,03
GBD Gorenjska Borzno posredniškadružba d.d	8.815.608	25,00
PREF a.d. Banja Luka	3.226.513	9,15
DUIF Invest Nova a.d. – OMIF Invest Nova	3.201.829	9,08
Fond za restitucija RS a.d. Banja Luka	1.633.122	4,63
Ostali akcionari	3.211.937	9,11
Ukupno osnovni kapital:	35.262.434	100,00

Ostali osnovni kapital

Ostali osnovni kapital, koji na dan 31. decembra 2020. godine iznosi 11.630.390 KM (na dan 31. decembra 2019. godine iznosi 11.630.390 KM), predstavlja kapital formiran u skladu sa MRS 1 „Prezentacija finansijskih izvještaja“ koji predviđa da se sve promjene na kapitalu u obliku kontribucije većinskog vlasnika kapitala ili povezanih društava koji, zajedno sa većinskim vlasnikom nastupaju kao vlasnici evidentiraju na poziciji ostalog kapitala. Ostali kapital je nastao kao rezultat obaveznog investiranja u Društvo od strane većinskog vlasnika po osnovu privatizacije.

Revalorizacione rezerve

Revalorizacione rezerve na dan 31. decembra 2020. godine su iznosile 6.350.435 KM (na dan 31. decembra 2019. godine su iznosile 6.350.435 KM), a nastale su kao rezultat pozitivnih efekata vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme i naknadnih umanjenja nastalih obezvrjeđenjem.

23. Rezervisanja, odložene poreske obaveze i razgraničeni prihodi

Rezervisanja, odložene poreske obaveze i razgraničeni prihodi	31.12.2020. u KM	31.12.2019. u KM
Rezervisanja za beneficije zaposlenih	23.122	34.265
Odložene poreske obaveze	330.999	330.999
Rezervisanja za troškove u garantnom roku	187	187
Ukupno rezervisanja, odložene poreske obaveze i razgraničeni prihodi:	354.308	365.451

24. Dugoročne finansijske obaveze

Dugoročne finansijske obaveze	31.12.2020. u KM	31.12.2019. u KM
Elektrokrajina a.d. Banja Luka	1.344.471	1.533.954
Reprogram Poreske uprave Republike Srpske	100.507	100.507
Grad Banja Luka	373.069	403.317
Ukupno dugoročne finansijske obaveze:	1.818.047	2.037.778

Sporazum o nagodbi duga – medijacija, zaključen sa ZP Elektrokrajina, dana 22.08.2016. godine Banja Luka na period od 10 godina u koji je ukalkulisan ukupan dug po svim osnovama prema Elektrokrajini, uključujući i ostatak ranije zaključenog reprograma, u ukupnom iznosu od 4.583.251 KM, i tekući dug i ostatak duga po reprogramu sa stanjem na dan 31.07.2016. godine i obračunatom kamatom,

od čega se na glavni dug odnosi iznos od 2.514.873 KM, a na obračunatu kamatu iznos od 2.068.378 KM. Mjesečna obaveza po istom koja se uredno izmiruje od septembra 2016. godine tj od 15.09.2016. godine iznosi 20.957 KM. Po isplati zadnje rate biće otpisana kamata u iznosu od 2.068.378 KM. Ukupan iznos obračunate kamate je uključen u izvještaj za 2016. godinu, pri čemu je dio dugoročnih obaveza koje dospijevaju do godinu dana prenesen na kratkoročne obaveze. Obaveze po navedenom sporazumu se uredno izmiruju. Ostatak duga na dan 31.12.2020. godine je 1.425.095 KM.

Sporazum o nagodbi – medijacija, koji je dana 21.06.2017. godine, zaključen sa ZP Elektrokrajina, na period od 10 godina, sa stanjem na dan 31.05.2017. godine u ukupnom iznosu od 707.045 KM, od čega se iznos u visini od 675.459 KM, odnosi na glavni dug sa navedenim datumom za utrošenu energiju, a obračunata kamata na glavni dug iznosi 31.587 KM i ista će biti otpisana uplatom zadnje rate reprograma. Obaveze po navedenom sporazumu se uredno izmiruju. Ostatak duga na dan 31.12.2020. godine je 439.046 KM.

Skupština Grada je dana 10.04.2019. godine donijela Odluku o odgođenom plaćanju duga po osnovu komunalne naknade broj 07-013-146/19 nakon čega je zaključen Ugovor i ukupna obaveza u iznosu od 453.732 KM je sa dobavljača prenešena na dugoročnu obavezu, a zatim je pripadajući dio koji se odnosi na godinu izvještavanja u iznosu od 20.166 KM prenešen na kratkoročnu obavezu. Otplata duga će se vršiti u periodu od 15 (petnaest) godinu, odnosno u periodu od 180 mjeseci.

Obaveza po osnovu reprograma Poreske uprave su sastavni dio obaveze prema Poreskoj upravi za koju postoji Zaključak o izmjeni Zaključka Vlade o odgodi plaćanja do 30.06.2022. godine.

25. **Kratkoročne finansijske obaveze**

Kratkoročne finansijske obaveze	31.12.2020. u KM	31.12.2019. u KM
Pozajmica matičnog društva	391.166	391.166
Obaveza prema matičnom društvu po osnovu plaćanja kreditnih obaveza u ime Društva	5.075.945	5.075.945
<i>Dio dugoročnih obaveza po dugoročnim kreditima koji dospjevaju do godinu dana</i>	899.682	1.180.284
Ostale kratkoročne finansijske obaveze	838.486	883.556
Ukupno kratkoročne finansijske obaveze:	7.205.279	7.530.951

Dugoročne obaveze prema Addiko Banci a.d. Banja Luka, koje su na dan 31. decembra 2019. godine u cjelosti prenijete na kratkoročne obaveze i ukupna kratkoročna obaveza prema banci koja je na kraju 2019. iznosila 280.623 KM je na kraju izvještajnog perioda u cjelosti zatvorena. Radi se o kreditnoj obavezi iz 2010 godine koju je Društvo imalo po osnovu dva ugovora o kreditnim sredstvima, realizovanim i potpisanim u 2005. i 2010. godini, u inicijalno odobrenim iznosima od 3.000.000 EUR (ekvivalent 5.867.490 KM) i 1.000.000 EUR (ekvivalent 1.955.830 KM). Sredstva obezbjeđenja kreditnih sredstava su bili upisi hipotekarnih i založnih prava nad pokretnom i nepokretnom imovinom Društva. Zbog otežanog finansijskog položaja društva, uplatu kreditnih obaveza društva je u ime i za račun Društva, vršilo matično društvo sve do maja 2019 godine, kada je u cjelosti zatvoren kredit iz 2005. godine u inicijalnom iznosu od 3.000.000 EUR. Poslije toga je društvo preuzelo obavezu otplate kredita

iz 2010. godine. Obaveze po osnovu navedenih uplata matičnog društva su evidentirane kao povećanje kratkoročnih finansijskih obaveza prema matičnom društvu.

Dio dugoročnih finansijskih obaveza koji za plaćanje dospijeva u periodu od godinu dana, u iznosu od 899.682 KM, predstavlja obavezu prema matičnom društvu, a po osnovu ugovornih finansijskih obaveza iz 2010. godine.

Ostale kratkoročne finansijske obaveze prema Javnim Fondovima Republike Srpske, koje na dan 31. decembra 2020. godine iznose 563.994 KM, predstavljaju obaveze po osnovu reprogramiranih obaveza prema javnim fondovima Republike Srpske, evidentiranih na osnovu više rešenja Poreske Uprave Republike Srpske o reprogramiranju obaveza.

Ostale kratkoročne finansijske obaveze prema Elektrokrajini a.d., Banja Luka, odnose se na obaveze po osnovu zaključenih medijacija 2016 i 2017 godine koje dospijevaju za plaćanje u periodu od godinu dana.

Ostale kratkoročne obaveze prema Gradu, Banja Luka, odnose se na reprogramirane obaveze po osnovu komunalnih naknada prema Gradu, Banja Luka, koje dospijevaju za plaćanje u periodu od godinu dana.

26. Obaveze iz poslovanja

Obaveze iz poslovanja	31.12.2020. u KM	31.12.2019. u KM
Primljeni avansi, depoziti i kaucije	223.804	288.956
Dobavljači u Republici Srpskoj	1.836.385	1.469.700
Dobavljači u Federaciji	72.740	81.304
Dobavljači iz inostranstva	589.675	803.116
Ukupno obaveze iz poslovanja:	2.722.604	2.643.076

Dana 24.02.2020. godine zaključen je a po osnovu duga Ugovor o reprogramiranju obaveza u iznosu od 9.059 KM sa Centralnim registrom hartija od vrijednosti a.d, Banja Luka, kojim se definiše odgođeno plaćanje duga po osnovu Ugovora o registraciji hartija od vrijednosti i vođenju računa emitenta u 24 (dvadesetčetiri) jednake mjesečne rate u iznosu od 377 KM, do 20-tog u mjesecu, počev od 20.02.2020. godine sve do konačne isplate. U 2020. godini su uredno servisirane obaveze po zaključenom ugovoru sa Centralnim registrom HOV.

Zaključeno sudsko poravnanje sa dobavljačem Profmedia d.o.o., Banja Luka, od 13.09.2019. godine, na način da se glavni dug prema navedenom dobavljaču u iznosu od 136.385 KM izmiri u 10 (deset) jednakih mjesečnih rata počev od 15.10.2019. do 15.07.2020. godine je u cjelosti zatvorene, odnosno obaveze po navedenom sudskom poravnanju su u cjelosti izmirene.

Prosječni period plaćanja obaveza dobavljačima u godini koja se završava na dan 31. decembra 2020. godine je bio 254 dana (2019. godina 285 dana).

27. Obaveze za zarade i naknade zarada

Obaveze za zarade i naknade zarada	31.12.2020. u KM	31.12.2019. u KM
Obaveze za neto zarade i naknade zarada	127.706	129.513
Obaveze za poreze na zarade i naknade zarada	380.265	319.905
Obaveze za doprinose na zarade i naknade zarada	2.557.608	2.272.050
Obaveze za ostala neto lična primanja	6.484	7.163
Obaveze za doprinose na ostala lična primanja	49.526	49.526
Obaveze za porez na ostala lična primanja	353	353
Ukupno obaveze za zarade i naknade zarade:	3.121.942	2.778.510

Dana 20.06.2019. godine, Vlada Republike Srpske je Društvu pružila podršku na način da je donijela zaključak broj; 04/1-012-2-1610/19 kojim je u cilju očuvanja proizvodnje i zaposlenosti u Društvu, preporučila Poreskoj Upravi Republike Srpske da u periodu do 30. juna 2020. godine, privremeno odgodi plaćanje svih dospjelih poreskih obaveza Društva uz preporuku da Društvo u narednom periodu preduzme aktivnosti na finansijskoj konsolidaciji i stvori uslove za izmirenje svih dospjelih obaveza kroz reprogram poreskih obaveza u skladu sa Zakonom o odgođenom plaćanju poreskog duga (Službeni glasnik Republike Srpske broj 94/15). Pojava virusa Covid-19 i otežanih uslova poslovanja koji su nastupili Društvo je bilo primorano da se molbom obrati resornom ministarstvu za novu odgodu plaćanja obaveza koje su trebale dospjeti istekom Zaključka, odnosno 30.06.2020.

Na održanoj 72. sjednici Vlade, a imajući u vidu novonastalu situaciju, Vlada je odgovorila donošenjem Zaključka o izmjeni Zaključka br. 04/1-012-2-1610/19 kojim se produžava rok odgode do 30.06.2022. godine.

28. Ostale kratkoročne obaveze

Ostale kratkoročne obaveze	31.12.2020. u KM	31.12.2019. u KM
Obaveze po osnovu kamata	855.464	805.390
Obaveze prema zaposlenim	8.726	9.122
Obaveze prema članovima Upravnog i Nadzornog odbora	22.054	18.754
Ostale obaveze	323	640
Ukupno ostale kratkoročne obaveze:	886.567	833.906

29. Obaveze za ostale poreze, doprinose i druge dažbine

Obaveze za ostale poreze, doprinose i druge dažbine	31.12.2020. u KM	31.12.2019. u KM
Obaveze za poreze, carine i druge dažbine iz nabavke ili na teret troškova	198.169	151.034
Obaveze za doprinose koji terete troškove	156.721	137.904
Obaveze za poreze i doprinose obračunate na isplate fizičkim licima van radnog odnosa	89.965	54.960
Obaveze za ostale poreze, doprinose i druge dažbine	6.326	3.794
Ukupno obaveze za ostale poreze, doprinose i druge dažbine:	451.181	347.692

30. Pasivna vremenska razgraničenja

Pasivna vremenska razgraničenja	31.12.2020. u KM	31.12.2019. u KM
Unaprijed obračunati rashodi perioda	607	607
Razgraničeni troškovi kamata po osnovu reprograma obaveza prema Elektrokrajina a.d Banja Luka	2.099.964	2.099.964
Ostala pasivna vremenska razgraničenja	79.798	59.242
Ukupno pasivna vremenska razgraničenja	2.180.369	2.159.813

Razgraničeni prihodi po osnovu potraživanja se odnose na kamatu po osnovu Sporazuma o nagodbi broj M 777/17 od 21.06.2017. godine i Sporazuma o nagodbi broj M 1135/16 od 22.08.2016. godine sa Elektrokrajinom a.d. Banja Luka po osnovu, u kojima je definisano da će ista biti otpisana nakon otplate duga.

31. Vanbilasna evidencija

Na dan 31. decembra .2020. godine, vanbilans iznosi 1.070.060 KM (na 31. decembra 2019. godine iznosi 1.053.204 KM) i odnosi se na vanposlovne zgrade-stanove, materijal pripremljen od naručioca posla-modeli.

32. Transakcije sa povezanim licima

U okviru svojih redovnih poslovnih aktivnosti Društvo obavlja transakcije sa povezanim licima. U toku 2020. i 2019. godine obavljene su sljedeće transakcije sa povezanim pravnim licima:

Bilans stanja	31.12.2020.	31.12.2019.
	u KM	u KM
Potraživanja od kupaca		
- Livar d.d. Slovenija	-	533
Ukupna aktiva:	-	533
Finansijske obaveze:		
- Livar d.d. Slovenija	(6.366.793)	(6.366.793)
Obaveze po osnovu kamata :		
- Livar d.d. Slovenija	(496.887)	(458.430)
Ukupna pasiva:	(6.863.680)	(6.825.223)
Neto aktiva:	(6.863.680)	(6.824.690)

Bilans uspjeha	2020.	2019.
	u KM	u KM
Troškovi kamata:		
- - Livar d.d.Slovenija	(95.844)	(79.988)
Ukupno rashod:	(95.844)	(79.988)

33. Upravljanje finansijskim rizicima

Ciljevi upravljanja finansijskim rizicima

U svom redovnom poslovanju, Društvo je, u različitom obimu, izloženo određenim finansijskim rizicima, i to: tržišnom riziku (koji obuhvata rizik od promjene kursa stranih valuta, rizik od promjene kamatnih stopa i rizik od promjene cijena), riziku likvidnosti i kreditnom riziku.

Upravljanje rizicima u Društvu je usmjereno na minimiziranje potencijalnih negativnih uticaja na finansijsko stanje i poslovanje Društva u situaciji nepredvidivosti finansijskih tržišta. Upravljanje rizicima definisano je računovodstvenim politikama Društva.

Tržišni rizik

(a) Rizik od promjene kursa stranih valuta

Iako dio svojih transakcija Društvo obavlja u stranim valutama, rukovodstvo Društva smatra da Društvo nije značajno izloženo riziku od promjene kursa stranih valuta prilikom poslovanja u zemlji i inostranstvu, jer uglavnom obavlja svoje poslovne transakcije u lokalnoj valuti KM, kao i u EUR za koji je KM vezana fiksnim valutnim kursom (1 EUR = 1.95583 KM). U skladu sa navedenim, rukovodstvo Društva nije vršilo analizu osjetljivosti na promjene kursa stranih valuta.

(b) Rizik od promjene kamatnih stopa

Društvo je izloženo raznim rizicima koji, kroz efekte promjena visine tržišnih kamatnih stopa, djeluju na njegov finansijski položaj i tokove gotovine.

Obzirom da Društvo nema značajnu kamatonosnu imovinu, prihodi Društva su u značajnoj mjeri nezavisni od promjene tržišnih kamatnih stopa.

Rizik Društva od promjena fer vrijednosti kamatnih stopa proističe prvenstveno iz obaveza po osnovu primljenih dugoročnih i kratkoročnih kredita od poslovnih banaka. Kredit primljen po fiksnoj kamatnoj stopi izlaže Društvo riziku promjene fer vrijednosti kamatne stope.

(c) Rizik od promjene cijena kapitala

U toku 2020. godine, Društvo nije izloženo značajnom riziku od promjena cijena vlasničkih hartija od vrijednosti obzirom da Društvo nema značajna ulaganja klasifikovana kao sredstva raspoloživa za prodaju. Navedena ulaganja se drže više za strategijske svrhe, nego za svrhe dnevnog trgovanja, i njima se aktivno ne trguje. Društvo nema ni finansijska sredstva klasifikovana kao sredstva koja se vode po fer vrijednosti čiji se efekti promjena u fer vrijednosti iskazuju u bilansu uspjeha.

Rizik likvidnosti

Upravljanje likvidnošću je centralizovano na nivou Društva. Za upravljanje rizikom likvidnosti odgovorno je rukovodstvo Društva koje je uspostavilo određene procedure u vezi sa dugoročnim i kratkoročnim upravljanjem rizikom likvidnosti.

Kreditni rizik

Kreditni rizik nastaje kod potraživanja od pravnih lica, gotovine i gotovinskih ekvivalenata, depozita u bankama i finansijskim institucijama, kao i preuzetih obaveza.

Društvo je izloženo kreditnom riziku u ograničenoj mjeri. Obezbjedenje od kreditnog rizika uspostavljeno je preduzimanjem određenih mjera i aktivnosti na nivou Društva. U slučaju neblagovremenog izmirivanja obaveza korisnika usluga prema Društvu, istima se onemogućava dalja prodaja proizvoda i roba.

Pored onemogućavanja daljeg korišćenja usluga, koriste se i sljedeći mehanizmi naplate: reprogramiranje duga, kompenzacije sa pravnim licima, utuženja, vansudska poravnanja i ostalo.

Fer vrijednost

Rukovodstvo Društva smatra da knjigovodstvena vrijednost finansijskih sredstava i finansijskih obaveza priznatih u priloženim finansijskim izvještajima aproksimira njihovoj fer vrijednosti.

Pretpostavke koje se koriste za procjenu trenutne tržišne vrijednosti finansijskih sredstava/obaveza su sljedeće:

- Za kratkoročne plasmane, pozajmice i obaveze, knjigovodstvena vrijednost je približna fer vrijednost zbog njihovog kratkog roka dospeljeća.
- Za dugoročne plasmane i obaveze za izračunavanje fer vrijednosti koristi se metod diskontovanja budućih novčanih tokova po trenutnoj tržišnoj kamatnoj stopi, koja je na raspolaganju Društvu za slične finansijske instrumente.
- Za hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju kojima se trguje na aktivnom tržištu izračunavanje fer vrijednosti se vrši na osnovu trenutne tržišne vrijednosti navedenih hartija od vrijednosti.

Upravljanje rizikom kapitala

Struktura kapitala Društva uključuje kredite (objašnjene u napomenama 24, 25 i 26), gotovinu i gotovinske ekvivalente i kapital koji se sastoji od akcijskog kapitala, rezervi i akumuliranog gubitka.

Pokazatelji zaduženosti Društva sa stanjem na kraju perioda bili su sljedeći:

Upravljanje rizikom kapitala	31.12.2020. u KM	31.12.2019. u KM
Zaduženost (a)	9.023.326	9.568.729
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	(61.736)	(5.434)
<i>Neto zaduženost</i>	8.961.590	9.563.295
Kapital (b)	20.415.558	20.445.060
<i>Racio ukupnog dugovanja prema kapitalu</i>	43,90%	46,78%

- (a) Dugovanje se odnosi na dugoročne i kratkoročne kredite, kao i na ostale kratkoročne finansijske obaveze
- (b) Kapital uključuje akcijski kapital, rezerve i akumulirani gubitak.

34. Uticaj covida na poslovanje

Tekuća godina izvještavanja je obilježena pandemijom virusa Covid-19. U istoj menadžment preduzeća preduzima sve aktivnosti u cilju održavanja kontinuiteta proizvodnje i u tome je dobrim djelom uspijevao zahvaljujući narudžbama kupaca koje su pristigle prije početka pandemije. U 2020. godini oko 70% pristiglih narudžbi dolazi sa područja zemalja EU koje su snažno pogođene pandemijom Covid-19. Navedeno je za posljedicu imalo dramatičan pad broja pristiglih narudžbi.

Uzimajući u obzir trenutnu situaciju na tržištu te povratne informacije koje imamo od kupaca u 2021. godini se može očekivati slična situacija kao u 2020. gdje se već od drugog kvartala osjetio uticaj pandemije kroz značajan pad broja pristiglih narudžbi. Imajući to u vidu aktivnosti službe prodaje će i dalje biti usmjerene u pravcu uspješne realizacije započetih projekata, uspostavljanju saradnje sa novim kupcima te zadržavanju postojećih.

Pored naših stalnih kupaca projekti kojima će biti posvećena maksimalna pažnja i koji su okosnica stabilnog poslovanja u 2021 godini su:

1. Izrada postolja za EM Vozove, Končar Električna vozila, Hrvatska
2. Izrada elemenata za sidrenje, SeaSystem, Norveška

Ukoliko dođe do uspješne realizacije započetih projekata te završetka pandemije i porasta potražnje za čeličnim odlivcima u 2021. godini bi se održalo stabilno poslovanje uz mogućnost daljnjeg rasta prodaje i time stvaranja uslova za postizanje boljih poslovnih rezultata.

35. Poreski propisi

Republika Srpska i Bosna i Hercegovina trenutno imaju više zakona koji regulišu razne poreze uvedene od strane nadležnih organa. Porezi koji se plaćaju uključuju porez na dodatu vrijednost, porez na dobit i poreze na plate (obavezne poreze), zajedno sa drugim porezima. Pored toga, zakoni kojima se regulišu ovi porezi nisu bili primjenjivani duže vrijeme za razliku od razvijenijih tržišnih privreda, dok su propisi kojim se vrši implementacija ovih zakona često nejasni ili ne postoje. Shodno tome, u pogledu pitanja vezanih za poreske zakone ograničen je broj slučajeva koji se mogu koristiti kao primjer. Često postoje razlike u mišljenju među državnim ministarstvima i organizacijama vezano za pravnu interpretaciju zakonskih odredbi što može dovesti do neizvjesnosti i sukoba interesa. Poreske prijave, zajedno sa drugim oblastima zakonskog regulisanja (na primjer, pitanja carina i devizne kontrole) su predmet pregleda i kontrola od više ovlašćenih organa kojima je zakonom omogućeno propisivanje jako strogih kazni i zateznih kamata.

Tumačenje poreskih zakona od strane poreskih vlasti u odnosu na transakcije i aktivnosti Društva mogu se razlikovati od tumačenja rukovodstva. Kao rezultat iznjetog, transakcije mogu biti osporene od strane poreskih vlasti i Društvu može biti određen dodatni iznos poreza, kazni i kamata. Ove činjenice utiču da poreski rizik u Republici Srpskoj i Bosni i Hercegovini bude značajniji od onog u zemljama sa razvijenijim poreskim sistemom.

36. Događaji nakon datuma izvještavanja

Nakon 31. decembra 2020. godine, prema izjavama Uprave ne postoje događaji koji mogu uticati na finansijske izvještaje i izmjene istih. Događaji koji su značajni da budu objelodanjeni su širenje Korona virusa (COVID-19), čiji uticaj i posljedice na finansijski položaj i poslovanje Društva u 2021. godini još uvijek nije moguće procijeniti.

Osim gore navedenog do dana objavljivanja ovih finansijskih izvještaja nisu nastali događaji nakon datuma bilansa stanja koji bi zahtijevali korekciju ili dodatna objelodanjivanja u priloženim finansijskim izvještajima, kako se to zahtijeva prema odredbama IAS 10 "Događaji nakon dana bilansa".

37. Potencijalne obaveze

Društvo se povremeno javlja kao tužena strana u sporovima koji se po više osnova vode radi naplate dugovanja. Na dan 31. decembra 2020. godine, Društvo je vodilo sudske sporove radi naplate svojih potraživanja u iznosu od 99.574 KM. Istovremeno, procijenjene potencijalne obaveze po sudskim sporovima u kojima je Društvo tužena strana iznose ukupno 181.412 KM, ne uključujući efekte potencijalnih zateznih kamata.

Rukovodstvo Društva smatra da ishod navedenih sporova neće imati dodatni materijalno značajan uticaj na finansijske izvještaje Društva u budućnosti zbog toga nije bilo rezervisanja za iste namjene u 2020. godini.

Odgovorno lice